Kingdom of Thailand

☞ EDICT OF GOVERNMENT ☜

In order to promote public education and public safety, equal justice for all, a better informed citizenry, the rule of law, world trade and world peace, this legal document is hereby made available on a noncommercial basis, as it is the right of all humans to know and speak the laws that govern them.

TCPS 840-2548 (2005) (Thai): THAI CLASSICAL COSTUME FOR LADIES

BLANK PAGE

BRUTUM FULMEN

IGNORANTIA JURIS NON EXCUSAT

PROTECTED BY COPYRIGHT

มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน
ชุดสตรีไทยพระราชนิยม

๑. ขอบข่าย

๑.๑ มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้ครอบคลุมชุดสตรีไทยพระราชนิยมเพื่อการสวมใส่ของสตรีที่ตัดเย็บด้วยผ้าไหม ผ้าฝ้าย และผ้าใยประดิษฐ์

๒. บทนิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้มีดังต่อไปนี้

๒.๑ ชุดสตรีไทยพระราชนิยม หมายถึง ชุดแต่งกายประจำชาติของสตรีไทย สวมใส่ในงานพิธีหรืองานพระราชพิธีต่างๆ เช่น งานพิธีหมั้น งานพิธีมงคลสมรส เป็นชุดที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ มีหลายรูปแบบ ตัดเย็บด้วยผ้าไหม ผ้าฝ้าย ผ้าใยประดิษฐ์ อาจเป็นผ้าพื้น ผ้าลายดอก ผ้าลายริ้ว ผ้ายกดิ้นเงินดิ้นทอง หรือผ้ายกดอกเต็มตัว ใช้วัสดุเกาะเกี่ยวที่เหมาะสม เช่น ซิป ตะขอ กระดุมที่ห่อหุ้มจากผ้าตัวเสื้อ อาจตกแต่งให้สวยงามด้วยการปักมุก เลื่อม ลูกปัด พลอย

๒.๒ ผ้าไหม หมายถึง ผ้าทอจากเส้นด้ายที่ได้จากใยของตัวไหม

๒.๓ ผ้าฝ้าย หมายถึง ผ้าทอจากเส้นด้ายที่ได้จากใยของฝ้าย

๒.๔ ผ้าใยประดิษฐ์ หมายถึง ผ้าที่ได้จากการสังเคราะห์ เช่น ผ้าพอลิเอสเทอร์ ผ้าเรยอน ผ้าเจอร์ซี่ ผ้าโทเร

๓. แบบ

๓.๑ ชุดสตรีไทยพระราชนิยม แบ่งออกเป็น ๘ แบบ คือ

- ๓.๑.๑ ชุดไทยเรือนต้น
- ๓.๑.๒ ชุดไทยจิตรลดา
- ๓.๑.๓ ชุดไทยอมรินทร์
- ๓.๑.๔ ชุดไทยบรมพิมาน
- ๓.๑.๕ ชุดไทยดุสิต
- ๓.๑.๖ ชุดไทยจักรี
- ๓.๑.๗ ชุดไทยศิวาลัย
- ๓.๑.๘ ชุดไทยจักรพรรดิ

๔. คุณลักษณะที่ต้องการ

๔.๑ ลักษณะทั่วไป

ต้องอยู่ในสภาพที่เรียบร้อยตลอดทั้งชิ้นงาน ประณีต สวยงาม และไม่ปรากฏข้อบกพร่องให้เห็นชัดเจน เช่น ผ้าเป็นรูหรือขาด ตะเข็บมีรอยแยกหรือขาด มีปลายเส้นด้ายโผล่ออกมา ส่วนข้อบกพร่องอื่นๆ อันเกิดจากกรรมวิธีการทำด้วยมือต้องมีน้อยที่สุดและเป็นที่ยอมรับได้ ในกรณีผ้าอัดกาวต้องแนบสนิทเป็นเนื้อเดียวกับผ้าตัวนอก หากไม่ใช้ผ้าอัดกาวต้องมีผ้าซับใน

๔.๒ เอกลักษณ์

ต้องมีลักษณะเฉพาะของชุดสตรีไทยพระราชนิยมรูปแบบต่างๆ ดังนี้ (ภาพตัวอย่างแสดงตามภาคผนวก ก)

๔.๒.๑ ชุดไทยเรือนต้น คือ ชุดไทยแบบลำลอง มีลายขวางสลับสีเป็นริ้วตามขวาง ตัดเป็นซิ่นป้ายหน้ายาวถึงข้อเท้า สวมเป็นชุดกับเสื้อผ้าพื้น ตัวเสื้อเข้ารูป คอกลม แขนสามส่วนหรือความยาวแขนได้ระดับเดียวกันกับชายเสื้อ ผ่าหน้าติดกระดุม ๕ เม็ด อาจตัดผ้าซิ่นด้วยผ้าพื้น สวมเป็นชุดกับเสื้อที่ตัดด้วยผ้าลายก็ได้

๔.๒.๒ ชุดไทยจิตรลดา คือ ชุดไทยในพิธีกลางวัน มีเชิงหรือลายขวางสลับสี ตัดเป็นซิ่นป้ายหน้ายาวถึงข้อเท้า สวมเป็นชุดกับเสื้อเข้ารูป ปกคอตั้งชิดคอ (คอจีน) ผ่าหน้าติดกระดุม ๕ เม็ด แขนยาว

๔.๒.๓ ชุดไทยอมรินทร์ คือ ชุดไทยสำหรับงานพิธีตอนค่ำ ตัวเสื้อเข้ารูป ปกคอตั้งชิดคอ (คอจีน) ผ่าหน้าติดกระดุม ๕ เม็ด แขนยาว สวมเป็นชุดกับซิ่นป้ายหน้า ตัดด้วยผ้าไหมยกดิ้นเงิน ดิ้นทอง หรือยกดอกเต็มตัว

๔.๒.๔ ชุดไทยบรมพิมาน คือ ชุดไทยสำหรับงานพิธีตอนค่ำ ตัวเสื้อเข้ารูป ปกคอตั้งชิดคอ (คอจีน) ด้านหน้าไม่มีกระดุมแต่ติดซิปที่กลางตัวด้านหลัง แขนยาว ตัดด้วยผ้าพื้น สวมเป็นชุดกับซิ่นจีบหน้านาง มีชายพก ตัดด้วยผ้าไหมยกดิ้นเงิน ดิ้นทอง หรือยกด้วยเส้นด้ายสลับสี มีเข็มขัดคาดทับไว้ด้านนอก อาจตัดเป็นเสื้อชุดติดกันก็ได้

๔.๒.๕ ชุดไทยดุสิต คือ เสื้อชุดสำหรับงานราตรี ตัวเสื้อเข้ารูป คอกลมกว้างมาก ไม่มีแขนตัดด้วยผ้าพื้น ปักลายตกแต่งตัวเสื้อด้วยเลื่อม ลูกปัด มุก พลอย สวมเป็นชุดกับซิ่นจีบหน้านางมีชายพก ตัดด้วยผ้ายกดิ้นเงิน ดิ้นทอง หรือยกดอกเต็มตัว มีเข็มขัดคาดทับไว้ด้านนอก

๔.๒.๖ ชุดไทยจักรี คือ ชุดไทยสำหรับงานราตรีสโมสรหรือชุดกลางคืน ตัวเสื้อเข้ารูป เปิดไหล่ข้างหนึ่ง มีสไบเฉียงอยู่ในเส้นตะเข็บข้างของเสื้อด้านขวา ห่มทิ้งชายไปทางด้านหลังของไหล่ซ้ายหรืออาจใช้สไบห่มโอบรอบตัวไปทิ้งชายไว้ด้านหลัง สวมเป็นชุดกับซิ่นจีบหน้านาง มีชายพก ตัดด้วยผ้ายกดิ้นทอง หรือยกดอกเต็มตัว มีเข็มขัดคาดทับไว้ด้านนอก

๔.๒.๗ ชุดไทยศิวาลัย คือ ชุดไทยสำหรับงานพิธี ตัวเสื้อเข้ารูป คอปกตั้งชิดคอ (คอจีน) ติดซิปด้านหลังแขนยาว ตัดด้วยผ้าพื้น สวมเป็นชุดกับซิ่นจีบหน้านาง มีชายพก ตัดด้วยผ้าไหมยกดิ้นทอง หรือยกดอกเต็มตัว มีเข็มขัดคาดทับไว้ด้านนอก และมีสไบโอบทับเสื้อรอบตัว ทิ้งชายสไบไปทางด้านหลังยาวถึงชายซิ่น

๔.๒.๘ ชุดไทยจักรพรรดิ คือ ชุดไทยสำหรับงานพระราชพิธี ตัวเสื้อตัดเป็นเสื้อรัดรูปทรง (เกาะอก) อยู่ชั้นใน มีสไบจับจีบ (อัดพลีท) ห่มทับอยู่ชั้นนอก สวมเป็นชุดกับซิ่นจีบหน้านาง มีชายพกตัดด้วยผ้ายกดิ้นทอง หรือยกดอกเต็มตัว มีเข็มขัดคาดทับไว้ด้านนอก และมีสไบเนื้อหนาปักลายไทยห่มทับสไบจีบ ทิ้งชายสไบห้อยไว้ที่เอวด้านหน้าซ้าย แล้วโอบใต้แขนด้านขวา ทิ้งชายสไบไปทางด้านหลังซ้ายยาวถึงข้อเท้า

๔.๓ รูปทรงและสัดส่วน

ต้องไม่บิดเบี้ยว เกรนผ้าถูกต้อง สมส่วน ไม่ย่น ตึง รั้ง กรณีเสื้อมีสาบเกยต้องไม่น้อยกว่า ๒ เซนติเมตร

๔.๔ การเย็บและตะเข็บ

๔.๔.๑ สีของเส้นด้าย

ต้องใช้สีเดียวกันกับสีของผ้าหรือใช้สีให้กลมกลืนมากที่สุดและเป็นที่ยอมรับได้ ขนาดของเส้นด้ายต้องเหมาะสมกับเนื้อผ้า

๔.๔.๒ ฝีจักรหรือฝีเข็ม

ต้องไม่ห่างหรือถี่เกินไป หรือข้ามกระโดด

๔.๔.๓ ริมตะเข็บด้านในตัวเสื้อ

ต้องไม่หลุดลุ่ย

๔.๔.๔ การสอย

ต้องประณีต ไม่ปรากฏเส้นด้ายบนผ้าด้านถูกอย่างชัดเจน

๔.๔.๕ การเผื่อตะเข็บชายเสื้อและชายกระโปรง

ต้องไม่น้อยกว่า ๓ เซนติเมตร

๔.๕ การซับใน (ถ้ามี)

ผ้าซับในต้องสีเดียวกันหรือกลมกลืนกันกับผ้าตัวนอก และไม่ปรากฏการตึงรั้งที่ทำให้เสื้อตัวนอกเสียรูปทรง

๔.๖ วัสดุเกาะเกี่ยว (ถ้ามี)

ต้องอยู่ในสภาพที่ดี แข็งแรง ทนทาน กรณีเป็นโลหะต้องไม่เป็นสนิม

๔.๗ การตกแต่งด้วยวัสดุอื่น (ถ้ามี)

ต้องประณีต สวยงาม แข็งแรง ติดแน่น คงทน และเหมาะสมกับชิ้นงาน

เมื่อตรวจสอบตามข้อ ๘.๑ แล้ว ผลการตรวจสอบของผู้ตรวจแต่ละคนต้องไม่มีลักษณะใดลักษณะหนึ่งไม่ผ่าน

๔.๘ ขนาด

ต้องเป็นไปตามที่ระบุไว้ที่ฉลาก โดยมีเกณฑ์ความคลาดเคลื่อนได้ไม่เกิน ± ๑ นิ้วหรือ ± ๒.๕ เซนติเมตร

๔.๙ การใช้งาน

ต้องสามารถสวมใส่ได้อย่างเหมาะสม

๕. การบรรจุ

๕.๑ หากมีการบรรจุ ให้บรรจุชุดสตรีไทยพระราชนิยมในภาชนะบรรจุที่สะอาด แห้ง เรียบร้อย และสามารถป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับชุดไทยได้

๖. เครื่องหมายและฉลาก

๖.๑ ที่ฉลากหรือภาชนะบรรจุชุดสตรีไทยพระราชนิยมทุกหน่วย อย่างน้อยต้องมีเลข อักษร หรือเครื่องหมายแจ้งรายละเอียดต่อไปนี้ให้เห็นได้ง่าย ชัดเจน

(๑) ชื่อเรียกผลิตภัณฑ์ เช่น ชุดไทยเรือนต้น ชุดไทยจิตรลดา

(๒) ชนิดของผ้า

(๓) ขนาด

(๔) เดือน ปีที่ทำ

(๕) ข้อแนะนำในการดูแลรักษา

(๖) ชื่อผู้ทำหรือสถานที่ทำ พร้อมสถานที่ตั้ง หรือเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียน

ในกรณีใช้ภาษาต่างประเทศ ต้องมีความหมายตรงกับภาษาไทยที่กำหนดไว้ข้างต้น

๗. การชักตัวอย่างและเกณฑ์การตัดสิน

๗.๑ รุ่น ในที่นี้ หมายถึง ชุดสตรีไทยพระราชนิยมประเภทเดียวกัน ที่ทำหรือส่งมอบหรือซื้อขายในระยะเวลาเดียวกัน

๗.๒ การชักตัวอย่างและการยอมรับ ให้เป็นไปตามแผนการชักตัวอย่างที่กำหนดต่อไปนี้

๗.๒.๑ การชักตัวอย่างและการยอมรับ สำหรับการทดสอบขนาด การใช้งาน การบรรจุ และเครื่องหมายและฉลาก ให้ชักตัวอย่างโดยวิธีสุ่มจากรุ่นเดียวกัน จำนวน ๒ ตัวอย่าง เมื่อตรวจสอบแล้วทุกตัวอย่างต้องเป็นไปตามข้อ ๔.๘ ข้อ ๔.๙ ข้อ ๕. และข้อ ๖. จึงจะถือว่าชุดสตรีไทยพระราชนิยมนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

๗.๒.๒ การชักตัวอย่างและการยอมรับ สำหรับการทดสอบลักษณะทั่วไป เอกลักษณ์ รูปทรงและสัดส่วน การเย็บและตะเข็บ การซับใน วัสดุเกาะเกี่ยว และการตกแต่งด้วยวัสดุอื่น ให้ชักตัวอย่างที่ผ่านการทดสอบตามข้อ ๗.๒.๑ แล้ว จำนวน ๒ ตัวอย่าง เมื่อตรวจสอบแล้วทุกตัวอย่างต้องเป็นไปตามข้อ ๔.๑ ถึงข้อ ๔.๗ จึงจะถือว่าชุดสตรีไทยพระราชนิยมรุ่นนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

๗.๓ เกณฑ์ตัดสิน

ตัวอย่างชุดสตรีไทยพระราชนิยมต้องเป็นไปตามข้อ ๗.๒.๑ และข้อ ๗.๒.๒ ทุกข้อ จึงถือว่าชุดสตรีไทยพระราชนิยมรุ่นนั้นเป็นไปตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้

๘. การทดสอบ

๘.๑ การทดสอบลักษณะทั่วไป เอกลักษณ์ รูปทรงและสัดส่วน การเย็บและตะเข็บ การซับใน วัสดุเกาะเกี่ยว และการตกแต่งด้วยวัสดุอื่น

ให้แต่งตั้งคณะผู้ตรวจสอบ ประกอบด้วยผู้ที่มีความชำนาญในการตรวจสอบชุดสตรีไทยพระราชนิยมอย่างน้อย ๓ คน แต่ละคนแยกกันตรวจโดยอิสระ ผลการตรวจสอบของแต่ละลักษณะให้ตัดสินว่าผ่านหรือไม่ผ่านเท่านั้น

๘.๒ การทดสอบการใช้งาน

ให้ทดสอบโดยการสวมใส่กับหุ่นลองตัว

๘.๓ การทดสอบขนาด

ให้ใช้เครื่องวัดที่เหมาะสม

๘.๔ การทดสอบการบรรจุและเครื่องหมายและฉลาก

ให้ตรวจพินิจ

ภาคผนวก ก

เอกลักษณ์

(ข้อ ๔.๒)

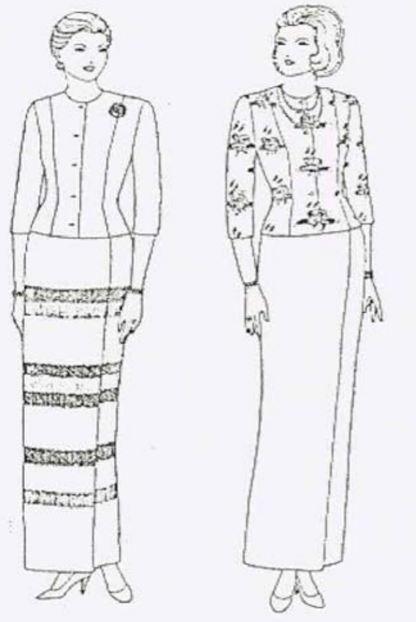

ตัวอย่างภาพชุดไทยเรือนต้น

ตัวอย่างภาพชุดไทยจิตรลดา

ตัวอย่างภาพชุดไทยอมรินทร์

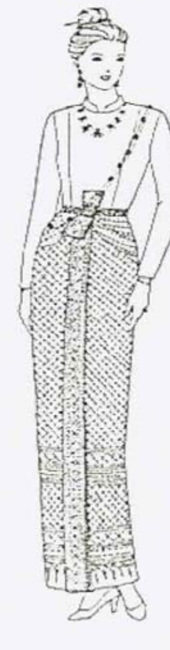

ตัวอย่างภาพชุดไทยบรมพิมาน

ตัวอย่างภาพชุดไทยดุสิต

ตัวอย่างภาพชุดไทยจักรี

ตัวอย่างภาพชุดไทยศิวาลัย

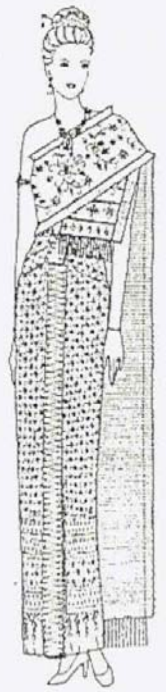

ตัวอย่างภาพชุดไทยจักรพรรดิ